

Loven af 1855, hvorefter det fremdeles blev overladt til Indenrigsministeren at give Bevillinger, hvorved der indrømmedes Undtagelser fra den almindelige Regel. Som bekendt bleve disse Bevillinger jo tidligere i et ringe Omfang givne af Kongen, men nu gik den lovgivende Magt ind paa at overlade det til Indenrigsministeren, og man søiede til, at man for et saadan Bevilling skulde svare et Gebyr af $\frac{1}{2}$ pCt. af Capitalens Størrelse, dog ikke over 16 Rd. og ikke under 2 Rd. Jeg troer nu, at denne Bestemmelse i Loven af 1855 ikke kan henregnes til de gyldne Middelveie, men til en af disse halve Foranstaltninger, hvorved man tager saameget af det Daarlige af det ene Princip, at man derved ophæver det Gode, som man benytter af det andet Princip. Dette var vistnok ogsaa den lovgivende Magt selv ikke længe om at komme til Erkendelse af; saaledes opfattede ialfald jeg de Skridt, som nogle Aar efter bleve gjorte fra Rigsdagens Side for at komme bort fra den vedtagne Lov af 1855. Det vil være i de ældre Medlemmers Erindring, at der her i 1858 fremkom et Lovforslag, som gik ud paa at give Regler for disse Undtagelser fra den almindelige Regel i § 2 i Loven af 1855. Lovforslaget gik dengang ud paa, at der ikke skulde gives Bevilling i andre Tilfælde, end hvor Prioriteten ydede mindre Sikkerhed end den, der i Almindelighed fordres for Umyndiges Midler. I alle andre Tilfælde kunde Indenrigsministeren fremdeles give denne Bevilling; men hvor der søgtes Laan imod en saadan Sikkerhed, som i Almindelighed fordres for Umyndiges Midler, skulde man fremdeles holde fast ved Reglerne, og der turde aldrig i saadanne Tilfælde have Ret til at kræve mere end 4 pCt. Dette Lovforslag blev, som ærede Herrer ville erindre, underkastet en temmelig vidtloftig Behandling her i Folkethinget; men Resultatet af denne Behandling for Folkethingets Vedkomende blev det, at man ikke kom videre end til at erkende Ubilligheden af, at disse Bevillinger skulde betales, og Forhandlingerne sluttede her i Folkethinget med, at man vedtog en lille Lov, der lød saaledes: „De i § 2 i Loven af 6te April 1855 ommeldte Be-

villinger skulde meddeles gratis“. Sagen gik derefter til Landstinget og kom tilbage derfra i en endnu ubetydeligere Skikkelse, nemlig i den Skikkelse, som den nuværende Lov af 30te December 1858 har, hvorved den af Folkethinget vedtagne Lov blev forandret saaledes, at det lille Ord „skulle“ ombyttedes med „kunne“. Jeg troer, at man, uden at gaa den hele Forhandling for nær, kan sige med en gammel Glasfiser: Bjergene bragede og der sprang kun en lille Mius frem; thi noget saa Ubetydeligt som det, der kom ud af denne Forhandling, er vist sjældent kommet ud af nogen Forhandling her i Rigsdagen. — Men lader os engang see, hvorledes den nuværende Rente-lov med de nuværende Bevillinger virker. Jeg troer da, at de ærede Herrer ville give mig Ret i, at det ikke blot er støttet paa Theori, naar jeg hævder, at disse Bevillinger ere uforstandige, fordi de skade dem, som man tænker at gavne derved, men at de tillige ere i høj Grad ubillige. Hvis der skal være nogen fornuftig Tanke ved disse Bevillinger, og det tør jeg ikke Andet end antage, maatte det være den, at Indenrigsministeren, inden han giver saadanne Bevillinger, maatte afgive et Skjøn over, om et saadant Laan virkelig under de forhaandenstående Omstændigheder var til Nytte for den Laansøgende. Jeg troer imidlertid, at det er meget vist af den høitærede Indenrigsminister, at han ikke har brugt denne Fremgangsmaade ved Bevillingernes Meddelelse; thi der er dog Ingen, der i saa Henseende er kompetentere eller en bedre Dommer end den Laansøgende selv, og derhos berører det jo ogsaa meget paa, hvorledes han anvender dette Laan, om det kan siges at være til Gavn eller Skade for ham. Resultatet er ogsaa blevet, saavidt jeg har erfaret, at der siden 1855 ikke har været et eneste Tilfælde, i hvilket Indenrigsministeriet har fundet sig foranlediget til at nægte denne Bevilling; men at have et Bevillingssystem, som udøves paa denne Maade, troer jeg allerede af denne Grund at kunne kalde uforstandigt. Statistiske Oplysninger godtgjøre ogsaa tilstrækkeligt, at det er saa langt fra, at den nugældende Rente-lov holder Renten nede paa et lavt Stadium, eller paa den lovbestemte Rente af 4 pCt., at